

Posudek na disertační práci Mgr Jana Zouplny Formování izraelských politických elit v letech 1919-1945: dějiny, ideologie, "náboženská otázka"

Předkládaná disertační práce je příjemným překvapením hned v několika ohledech. Irvním je nepochybně volba tématu. Zatímco se drtivá většina prací zaměřených na izraelskou problematiku vesměs orientuje na aktuální otázky a bývá předechnána politickými změnami již v době dokončení, orientuje se Mgr Zouplna naopak na " kořeny" či lépe předehtu vzniku izraelského státu. Takto vymezený úkol má ovšem řadu úskalí.

Jedním z nich je nepochybně problém jazykový, neboť vedle hebrejštiny a jidiš existuje relevantní literatura a publicistika také minimálně ve všech světových jazycích. Autor si však s tímto problémem poradil doslova hravě a pro svůj účel vytvořil také plně zdůvodněný přepis do češtiny.

Další překážkou - mnohem závažnější - je samotný charakter pramenů. Jelikož prameny v izraelských archivech / autor měl přístup do Jabotinsky Institute v Tel Avivu / jsou pro období před vznikem Státu Izrael jen prameny zájmových organizací, nikoliv prameny plynoucími z činnosti státní administrativy, byly hlavním zdrojem autora především dobové publikace a časopisecké články, lépe garantující věcnou a chronologickou kontinuitu. Jejich škála byla tak různorodá, těžko dostupná a územně diverzifikovaná, že už její samotné shromáždění v potřebném množství je třeba ocenit jako mimořádný výkon. Seznam periodických tiskovin, uvedený autorem v závěru, je toho zřejmým důkazem.

Třetí a bezpochyby nejzávažnější překážkou byl problém metodologie. Mgr Zouplna nevstupuje do politické hry a polemik obou hlavních sio-

nistických proudů jako stoupenec nebo odpůrce některé se stran, nýbrž jako kritický pozorovatel, líčící dění v letech 1919-1949 zcela nestranně a dnes už s patřičným časovým odstupem. Takový přístup není stále ještě samozřejmostí, o čemž svědčí zjevné autorovo zaujetí při hledání precizních formulací a charakteristik. Probojovat se k takovému vidění nutně znamenalo zařazovat zcela důsledně veškeré otázky do kontextu doby a dobové reality a přitom dbát na následující vývoj. Autor tato axiomata bravurně splnil, aniž práci zatížil nefunkčními vysvětlivkami či dodatky.

Celkově vzato se jedná o práci mimořádnou, odborně velice vyzrálou a výkladově a jazykově vyspělou jejíž hodnota je zcela nepochybná. Mohu ji proto plně doporučit k obhajobě před příslušnou oborovou komisí.

Praha, 4.4.2006

Prof. Dr. Jan Wanner, DrSc

